

До Председателя на Научното жури
При Медицински Университет Проф. д-р Параскев Стоянов"- Варна
Назначено със заповед № Р-109-105/17.03.2021г
На Ректора на Университета, по процедура

Рецензия на дисертационен труд

На д-р Красимира Иванова Колева на тема
"НЯКОИ СЪВРЕМЕННИ ДИАГНОСТИЧНИ АСПЕКТИ НА
ВЪЗПАЛИТЕЛНИТЕ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ЧЕРВАТА ПРИ ДЕЦА И
ЮНОШИ" за присъждане на образователно-научна степен „Доктор“ в област
на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално
направление 7.1. Медицина и научна специалност „Педиатрия“,
Научен ръководител: доц. д-р Миглена Димитрова Георгиева, д.м.

Рецензент:

Проф. д-р Ваня Недкова Недкова-Коларова, д.м.

Педиатър, Ръководител Катедра по детски болести и

Ръководител Катедра по детски болести към УМБАЛ „Д-р Георги Странски“

С решение на Председателя на Научното жури и съгласно Заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-105/17.03.2021г. съм определена да представя настоящата рецензия.

Кратки биографични и професионални данни на дисертанта:

Д-р Красимира Иванова Колева завършва Пета гимназия в гр.Варна. Завършва медицина в Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна. Има придобита специалност „педиатрия“ през 2009 г и „детска гастроентерология“ – през 2016 г. От 2007 г. до момента работи в Клиниките по педиатрия на УМБАЛ „Св.Марина“ Варна. От 2017 г. до сега е асистент в Катедрата по педиатрия на Факултета по медицина при Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна. Член е на Академичния съвет на МУ - Варна, член е на ECCO и ESPGHAN.

1.Актуалност на проблема

Възпалителните заболявания на червата (ВЗЧ) са относително рядка патология в детска и юношеска възраст. През последното десетилетие се наблюдава нарастване относителния брой на децата с новодиагностицирани ВЗЧ. Социалната значимост на тези заболявания се определя от затруднената ранна диагностика и все още недостатъчно ефективното медикаментозно лечение в детската възраст. Отсъства общ диагностичен алгоритъм, клиничната симптоматика е разнообразна, както от храносмилателния тракт, така и от органи извън храносмилателния тракт, диагностиката е трудна, изискваща инвазивни методи, проследяването е продължително, понякога за цял живот, лечението е индивидуално, често с комбинации от медикаменти, някои от които скъпи с множество странични явления, прогнозата не винаги е добра. В последните години в чуждата литература излизат множество публикации за нови методи за диагностика и нови схеми на лечение. В нашата страна има единични публикации върху тази проблематика, което определя актуалността на настоящата дисертационна разработка.

Поради всички тези причини избраната тема на дисертационния труд е актуална. Въвеждането на някои нови диагностични методи в областта на ВЗЧ е важно както за клиничната работа, така и за научните познания.

2.Характеристика, обем и структура на дисертационния труд

Дисертационният труд на д-р Красимира Колева е разработен в 183 страници и онагледен с 99 таблици, 12 фигури и приложение. Написан е на добър български език, стилът е ясен, с прецизно обсъждане на данните.

Дисертационният труд е съставен от - съдържание - 2 страници, съкращения - 1 страница, въведение - 2 страници, литературен обзор - 53 страници, цел, задачи и работни хипотези - 1 страница, материал и методи - 7 страници, собствени резултати - 47 страници, обсъждане - 34 страници, заключение - 2 страници, изводи - 1 страница, литература - 27 страници, приложение - 5 страници, списък на публикациите, свързани с дисертационния труд - 1 страница. Списъкът на цитираната литература включва 227 заглавия, от които 15 на кирилица и 212 на латиница.

Съдържанието на дисертационния труд е добре структурирано и балансирано в отделните раздели. Списъкът на научните публикации обхваща 5 статии, публикувани 2020 г. Д-р Красимира Колева е единствен автор в една и първи автор в 4 статии. Научната активност на дисертанта е съобразена с нормативните изисквания.

Литературен обзор

В литературния обзор е направена систематизация на резултатите на проучванията в световната литература, публикувани предимно през последните пет години върху тематиката на дисертацията. Това свидетелства за много добра информираност на докторанта върху новостите при тази проблематика.

Обзорът подчертава клиничното значение на ВЧЗ в детско-юношеската възраст и дава съвременни и подробни сведения за епидемиологията, клиничната картина, методите за диагноза на болестта на Крон, улцерозния колит и неспецифичния колит.

Когато коментира епидемиологията на ВЧЗ, дисертантът обръща специално внимание на повишаващата се честота на тези заболявания през последните две десетилетия и по-голямата честота на рецидиви през първата година на заболяването. Разглеждат се клиничните прояви от страна на храносмилателния тракт и екстраинтестинални прояви.

Подробно са описани методите на диагностика. Дадени са специфичността и чувствителността на използваните методики. Групираны са в три раздела - 1/ лабораторни изследвания; 2/ образни методи и 3/ микро РНК-и. Особено, голямо място е отделено на ролята на микро РНК-ите, като нова метод за диагноза на ВЧЗ. Д-р Красимира Колева обръща специално внимание на натрупаните, често противоречиви данни от отделни проучвания на множество микро РНК-и.

Литературният обзор завършва с оценка на различните методи, техната съпоставимост, невъзможността винаги да се даде един и същ диагностичен резултат. Липсата на системно проучване за ролята на различните методики дава правото на дисертанта да проведе настоящото проучване.

Цел, задачи и работна хипотеза

Целта на дисертационния труд е формулирана ясно и точно - да се анализира индивидуализираното диагностично поведение при деца и юноши с ВЧЗ с оглед на неговото усъвършенстване.

За изпълнение на целта дисертантът формулира пет основни задачи. Съгласно неговата работна хипотеза, разработената оригинална констелация от съвременни методи за диагностика и диференциална диагноза е достатъчно ефективна и приложима при децата и юношите с ВЧЗ. Особено важна е 5-тата задача, а именно разработване на алгоритъм за диагностика на ВЧЗ, където са включени и микро РНК-ите. Това доказва поставената работна хипотеза.

Материал и методи

Представени са демографските и клинични характеристики на общо 76 деца (41 момчета и 35 момичета), на средна възраст 13,54 \pm 3,13, с болест на Крон, улцерозен колит и неспецифичен колит, хоспитализирани през периода между 1.I.2008 г. и 31.VII.2020 г. вкл. (периодът на проучването е 12 години и 7 мес.). Всички те са хоспитализирани във Втора детска клиника към УМБАЛ „Св. Марина“.

Методите на проучването са многобройни, разделени в 3 групи. - 1/клинични;

2/лабораторни маркери; 3/образни изследвания. Всяка група методи е съставена от няколко диагностични показателя, които са изследване при поставяне на диагнозата и при последна дехоспитализация в рамките на проучването. Клиничните методи са – тежест на болестта, оценка на индекса на заболяването, брой хоспитализации, брой придружаващи заболявания и органа локализация. Хематологичните и биохимични методи са избрани така, че да покажат наличието или отсъствието на възпаление и железен недоимък. Биологичните показатели доказват възпаление в червата. Образните методи са – абдоминална ехография, рентгенография, скениране на корем, горна и долна ендоскопия на храносмилателен тракт и хистологично изследване. Всеки от тези методи има съответни възможности за диагностика и своеобразни ограничения.

Статистическите методи са избрани подходящо и позволяват обработването на получените данни.

Собствени резултати

Д-р Красимира Колева структурира в пет глави и пет подглави, получените резултати. Те са много добре онагледени с фигури и голям брой таблици.

В първи подраздел дисертацията представя систематизираните резултати от установените клинични особености (тежест, коморбидност и органа локализация) на ВЧЗ.

Във втори подраздел е отразена лабораторната диагностика на анемията и възпалението чрез изследване на хемоглобина, еритроцитите, серумното желязо, левкоцитите, фибриногена, С-реактивния протеин и калпротектина (последният отчитащ чревното възпаление). Тук са представени и резултатите от изследването на експресията на 11 микро РНК-и при част от пациентите с болестта на Крон и улцерозен колит и при здрави 20 контроли. Такова изследване се провежда за първи път в българската педиатрична гастроентерологична среда. Резултатите от това проучване се интерпретират подробно и компетентно от дисертанта.

В трети подраздел са описани резултатите от образните изследвания. Те са подредени според проведените образни методики (абдоминална ехография, рентгеново изследване, скенерографско изследване, горна и долна ендоскопия, хистологично изследване).

Четвърти и пети подраздел са изводи според първите три подраздела. В четвърти подраздел са оформени корелационни зависимости между отделните показатели. В пети подраздел е предложен оригинален, дело на дисертанта, диагностичен алгоритъм за деца и юноши с ВЧЗ, съставен на базата на обработените резултати.

Обсъждане

Този раздел на дисертационния труд на д-р Красимира Колева адекватно коментира и сравнява получените резултати с тези в нашата и чужда литература.

Заклучение

В заключението са обобщени най-важните резултати на докторанта за клиничната гастроентерологична практика. То е кратко и ясно.

Изводи

Дисертационният труд завършва със седем конкретни, добре формулирани извода, които съответстват като решения на поставените задачи. Изводите коректно синтезират получените резултати.

Приноси

Приемам напълно както трите приноса с оригинален, така и четирите приноса с потвърдителен характер, които обобщават несъмнената значимост на дисертационния труд.

Авторефератът е разработен на 36 стр., структуриран съобразно изискванията, като съдържанието му напълно съответства на дисертационния труд.

Критични бележки

Няма съществени забележки. Има някои повторения в литературния обзор и в обсъждането.

Публикации и научна дейност

По темата на дисертационни труд, д-п Красимира Колева има публикувани 5 научни статии. Тя е единствен автор на една от статиите и първи – при другите четири. Всички статии са публикувани през 2020г. Това отговаря на нормативните изисквания към дисертанта.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за рецензиране дисертационен труд е собствена разработка на автора, която се характеризира с оригиналност, изчерпателност и прецизност. Изведените резултати са с оригинален и приносен характер за практическата гастроентерология. Докторантът д-р Красимира Иванова Колева притежава задълбочени теоретични знания, професионални умения по педиатрия и детска гастроентерология, както и качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Въз основа на положителната ми оценка на настоящия дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност „Педиатрия“, като член на Научното жури аз ще гласувам в полза на д-р Красимира Иванова Колева.

21.05.2021 г.

гр. Плевен

Рецензент:

Проф. д-р Вая Недкова Недкова-Коларова, д.м.